

Сьогодні
26.09.

Купальські пісні

Мета: ознайомити з піснями літнього циклу; вчити відтворювати зміст почутих пісень, визначати жанровий різновид пісні, її тему, характеризувати ліричного героя, його настрій, вдачу, пояснювати символічне значення певних елементів у ліричному творі; формулювати висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу пісень; розвивати навички читання народних пісень відповідно до особливостей інтонації; толерантно реагувати, використовуючи формули мовного етикету, етично висловлювати власне ставлення до почутого.

Сьогодні
26.09.

Організація класу

Любі діти, добрий день!
Сил, натхнення на весь день!
А ще праці і старання!
Тож вперед - всі до навчання!

Сьогодні
26.09.

Повідомлення теми уроку

- Про що ви дізнаєтеся сьогодні на уроці ?
- Які пісні називають русальними й купальськими?
 - Чом' наші пращурки боялися русалок?
 - Навіщо хлопці і дівчата стрибають через багаття на свято Івана Купала?

Сьогодні
26.09.

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні
26.09.

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

Сьогодні
26.09.

Актуалізація опорних знань

Чим колядки відрізняються від щедрівки ?

Пояснити наявність образу ластівки в щедрівках – пісню, яку виконують під час зимових обрядів.

Коли виконують засівальні пісні ?

Сьогодні
26.09.

Робота з
підручником
«Українська
література»
с. 35-39.

У слов'янській міфології русалками називали богинь земної води. які живуть на дні водоймищ. У них гарне довге блакитне чи синє волосся. зелені або чорні очі. пухнасті вії. На перший погляд. русалки радісні й безтурботні. але доля їхня сумна. За повір'ям. пальці на їхніх ногах з'єднані перетинкою. як у гусе. Русалку може побачити лише щаслива людина. Якщо вона когось розкаже про це, то з нею станеться велике лихо.

Сьогодні
26.09.

Читання статті Русальні пісні »

Місяць – їхнє сонце. тому найбільше русалок з'являється ясної місячної ночі на Святому тижні (перед Зеленими святами). У цей час вони виходять на берег, щоб трохи просохнути. Русалки полюють за гарними парубками, заманюючи їх чарувальними піснями. Спіймавши, залоскочують хлопця до смерті, а потім затягують у воду. Щоб уберегтися від русалок, потрібно було носити обереги – часник або полин.

Але русалки приносили не тільки лихо. За
уявленнями наших пращурів, вони могли й
подбати про людей: вберегти її від хвороби, а
поле – від стихії. Здавна вважали, що люті вітри
та зливи – це робота русалок. Щоб виріла
пшениця й дала багатий урожай, потрібна тиха й
тепла погода з невеликими дощами. Тож люди
проводили обряди проганяння (проводів)
русалок. Це дійство відбувалося під час
русального тижня (кінець травня – початок
червня). Його супроводжували русальними
піснями.

Сьогодні
26.09.

А ще в цих піснях величали рослинність .
вшановували вусалок висловлювали прохання
дати їм сорочку бо їм не було одягу.

І рж на межі на кривії березі
Тал сиділа вусалка.
Просила вусалка дівочі сорочки:
— Ви дівочки . подоружки.
Дайте мені сорочки.
Хоча худенькую . да аби біленьку .
Хоча не біленьку , да тоненькую!

Сьогодні
26.09.

! русальні тижні нікому — ні хлопцям ні дівчатам —
не можна було купатися в річці бо русалки залоскочуть
до смерті.

Ої біжить біжить малі дівчина,
за нею да русалочка:

— Послухай мене, красная панно,
Загадані ли ти загадочки.

Я вгадаю — до батька пушу.

Не вгадаю — з собою візьму.

Ої що росте та без кореня.

Ої що біжить та без повода.

Ої що цвіте та без цвіточа ?

Панночки загадок не вгадала —

Русалка панночку залоскотала.

Сьогодні
26.09.

Перевіряємо

Правильним твердженням є :

А зовсім для вусалок – це сонце :

Б вусалки могли приносити як шкоду, так і добро :

В) вусальний тиждень припадав на кінець червня – початок липня :

Г) вусальний тиждень лише хлопцям не можна було купатися в річці .

Сьогодні
26.09.

Перевіряємо

Правильним твердженням є

А зор для русалок – це сонц ;

Б) русалки могли приносити як шкоду,
так і добро;

В) русальний тиждень припадав на
кінець червня – початок липн ;

Г) русальний тиждень лише хлопцям
не можна було купатися в річ .

Сьогодні
26.09.

До речі

За народними уявленнями. русалки – це дівчата або молоді жінки. які втопилися під час купання. Місяць і зорі викликають русалок із води. Вийшовши на берег. вони сідають і розчісують своє довге волосся або беруться за руки й водять дивовижні. з таємничим шепотом хороводи. Іноді русалки гойдаються на гілках, співаючи пісень.

Сьогодні
26.09.

Читання статті «Купальські пісні»

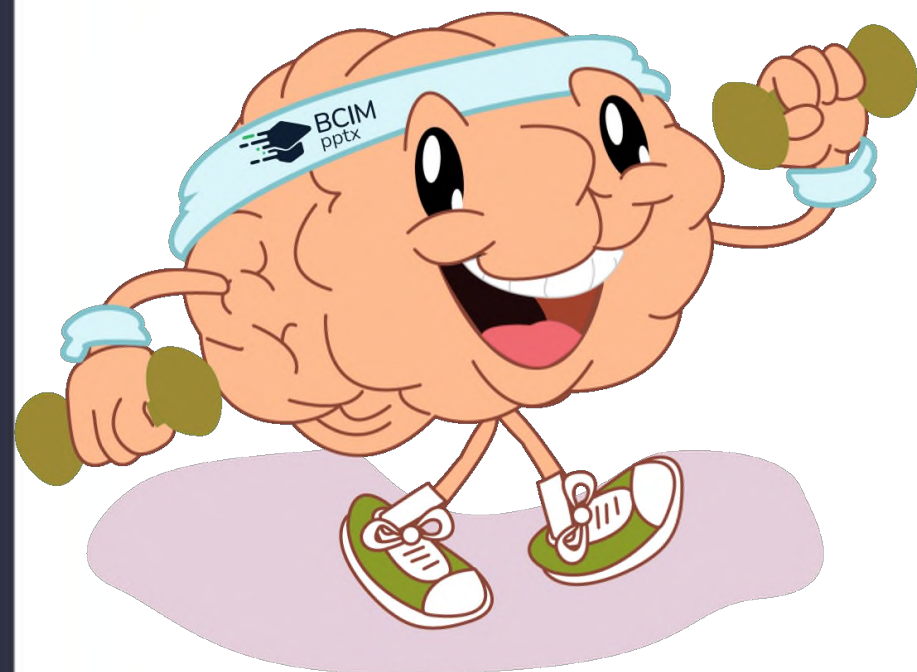
На свято Купала хлопці розводили вогонь і стрибали через нього разом і дівчатам співаючи пісень. Вогонь мав горіти високо, символізуючи єднання землі з небом. Обряд перестрибування через багаття означає очищення і також перехід юнаків у доросле життя, адже хлопці, які проходили через вогонь, вже могли одружуватися. Після цього молодь ішла до лісу шукати цвіт папороті. А ще в цей день дівчата плели вінки й пускали їх на воду. Вінок у купальських піснях символізує вічний коловорот, сонячне світло, безкінечність і також дівочу долю.

Щоб забезпечити добрий урожай на майбутній рік, молоді спалювали на вогнищі опудало Купала Пісні, що супроводжували всі ці обряди, називають купальськими і піснями «Заплеті віночок» «Ой віночку мій, віночку» дівчина плете квіткову прикрасу, сподіваючись на світле майбутнє та щасливу долю. Здавна вірили, що вінок впливає на приватне життя дівчини. Плетіння вінків було цілою наукою. Обов'язково її прикрашали вічнозеленим барвінком і пахучок м'ятою — символом молодості та здоров'я. Для свого коханого дівчина бажає одягнути все найкраще «золотом взолотити» «м'ятом обвити» Тон пісень радісний, проті трохи збентежений.

Сьогодні
26.09.

Перевіряємо прочитане

Що символізують вогнища .
обряди стрибання черепаха ,
віно барвінок м'ята в
купальські піснях ?
Навіщо дівчата пускали вінки
по воді купальською ?

Сьогодні
26.09.

Читання пісні «Заплету віночок»

З повір'я папороті цвіт лиш один раз на рік —
ні на Івана Купала. Той хто знайде і зірве цвіт
папоро обов'язково буде щасливим.

Заплету віночок .
Заплету шовковий
На шаст . на долю.
На чорні брови.

Ой пущу віночок
На бистручку водну
На шаст . на долю.
На милого вроду.

Ой полину віночок .
Прудки за водою
На шаст . на долю
Милом з мною.

Сьогодні
26.09.

До речі...

Як утворилося ім'я Іван у язичницького божества Купала. може розповісти історія християнської церкви. Саме IV ст. цей день вона проголосила святом народження Івана Хрестителя – предтечі Ісуса Христа. Унаслідок християнізації в світі язичницьке найменування Купала поєдналося з християнським ім'ям Іван.

НЕПРАВИЛЬНИМ твердження

А) пісню «Заплету віночок» виконують хлопці на святі Купал : _____

Б) цей фольклорний твір належить до літнього цикл : _____

В віночок пісня символізує дівочі сподівання ;

Г третій рядок кожної строфи повтором.

Сьогодні
26.09.

Перевіряємо

НЕПРАВИЛЬНИЙ твердження

А) пісню «Заплету віночок» виконують хлопці на свято Купала (дівчата, а не хлопці):

Б) цей фольклорний твір належить до літнього цикл : _____

В віночок пісню символізує дівочі сподівання ;

Г третій рядок кожної строфи повтором.

Сьогодні
26.09.

Закріплення вивченого

- Як пісн називають русальним ?
- Наведіть приклади русальних
_____ пісен . _____
- Як пісн називають купальським ?
- Наведіть приклади купальських
_____ пісен . _____

Сьогодні
26.09.

Рефлексія. Вправа «Інтерв'ю»

Чи було вам
важко? Якщо так,
то що саме?

Що найбільше
вразило чи
під час уроку?

Чого ви
навчилися на
уроці?

Сьогодні
26.09.

Пояснення домашнього завдання

**Вивчіть напам'ять
«А де наш Купайло
стояло» с 35**

